Ч. 180 Неділя 11 (23) серпня 1896. Рік VI

Виходить у Львові що дня (крім неділь і гр. кат. сьвят) о 5-ій годині по полудни.

Редакция і Адміністрация: улиця Чарнецкого ч. 8.

Письма приймають ся лиш франковані.

Рукописи звертають ся лиш на окреме жадане і за зложенем оплати почтової.

Рекламациї незапечатані вільні від оплати почтової.

НАРОДНА ЧАСОПИСЬ

Додаток до „Ґазети Львівскої“.

Передплата у Львові в бюрі дневників Людвика Пльона і в ц. к. Старостах на провинциї:
на цілий рік зр. 2·40
на пів року „ 1·20
на чверть року „ —·60
місячно . . „ —·20
Поодиноке число 1 кр.

З почтовою пересилкою:
на цілий рік зр. 5·40
на пів року „ 2·70
на чверть року „ 1·35
місячно . . „ —·45
Поодиноке число 3 кр.

Щаслива Чорногора.

Як колись говорено о Австриї так нині можна сказати о Чорногорі: „Нехай другі ведуть війну, ти щаслива Чорногоро дружи ся“. Кн. Николай чорногорский має щастє з своїми доньками, котрих має аж шість. Дві з них віддали ся за росийских князів, Міліца за вел. князя Петра Николаєвича, а Стапа за кн. Юрія Ляйхтенберґского. Чорногорска династия посвоячила ся через то з росийским двором і князь Николай став був, як звiстно, „одиноким приятелем“ Росиї на Балкані. Княжна Олена мала свого часу віддати ся за теперішного царя — так бодай тогди говорено досить голосно, але видко, що пануючому цареви чорногорска династия була за низькою і він оженив ся з княг. Аліцию Гесько-Дармштадтскою. Але щастє не опустило чорногорску княжну і хоч не стала росийскою царицею, то стане за то колись італїяньскою королево. Княжна Олена чорногорска заручила ся вже з італїяньским наслїдником престола князем Неаполю, Віктором Емануїлом. Се чей же також немале щастє для маленької Чорногори і пануючої в нїй династиї, оно може тим більше, що тут не грала нїяку ролю полїтика лиш сама чиста любов Княжна Олена котрій тепер 23-ий рік, має бути дуже красна і мила а при тім і незвичайно розумна. Як прийшло до того, що она пізнала ся з своїм теперішним судженим, о тім так розповідають: В цьвітни минувшого року перебувала чорногорска княгиня Мілена з своїми доньками Оленою і наймолодшою Анною — мимоходом сказавши ся послїдна має стати женою сербского короля — у Венециї на виставі артистичній. Там перебували тогди також король і королева італїяньскі разом з сином і принимали у себе часто чорногорских гостий і тут то залюбив ся італїяньский наслїдник престола в красній донцї Чорногори. Княжна Олена своєю красою, своїм високим ростом, чорними сьвітячими очима і буйним чорним волосєм звертала увагу всїх на себе. Навіть король Умберто, о котрім кажуть загально, що він не великий приятель женщин і держить ся від них здалека, не міг оперти ся красї і повабности чорногорскої княжни; єго видїли часто як він ходив з нею попід руки і давав її рожі, ба навіть говорив до свого окруженя, що она єму щось вдїяла. А то не єму она щось вдїяла але єго синови, котрий опісля через своїх приятелїв вистарав ся о фотоґрафію княжни, ну і остаточно постановив зробити рішучий крок. Король Умберто розуміє ся не був тому противний і так прийшло сими днями в Цетинї до заручин. В Чорногорі і єї столици приято італїяньского наслїдника з великим одушевленєм. Церемонїя заручин відбула ся сими днями дуже простенько але й дуже поважно. Наслїдник престола виступив в мундурі італїяньского ґенерала і по італїяньски просив родичів своєї вибраної о єї руку. Князь Николай відповідаючи так само по італїяньски призволив на то, а молодий князь поцїлував тогди родичів в руки і дав своїй судженій дорогоцїнний нарамепник, вартости міліопа франків. Княгиня Віра сестра молодої принесла тогди цьвіти і дала молодим. На тім закінчила ся церемонїя заручин, підчас котрої говорено лиш по італїяньски, котрою то мовою цїла родина чорногорского князя говорить дуже добре. Чорногорска княжна перейде з православної віри на католицку, а обряду того довершить антиварский архієпіскоп католицкий. Весїлє вiдбуде ся в Цетини, на котре сподївають ся приїзду італїяньского короля і царя.

О князю Вікторі Емануїлі кажуть, що він хоч малого росту і на око слабої будови тїла має бути чоловіком сильного характеру і доброї волї. Зі звичаями, які тепер панують на італїяньскім дворі, а котрі завела давна іспаньска церемонїя, якої король Умберто і королева Марґарита строго придержують ся, він зовсім не годить ся і єсть далеко приступнїйший для людий, як єго батько. В противности до свого батька він займає ся дуже справами войсковими, а теперішнє полїтичне і суспільне положенє в Італиї дуже єго обходить і він сожалїє над ним. Нарід любить єго і покладає в нїм велику надію, а тепер тїшить ся єго вибором.

Щаслива Чорногора! Маленька і незначна супружествами княжої родини добиває ся значіня. Можна майже сьміло ворожити її красну будучність, бо готова позістати тим для сербского народу чим була з давеп давна — сербским Піємонтом. В тім она і подібна до Італиї, з котрої вяжуть єї тепер до нині звязи пануючих династий. З одної сторони зможе она тепер оперти ся на свою давну покровительку Росию, з другої на Італію, котра при остаточнім упорядкованю відносин на Балкані буде мати також непослїдне слово. Італїя яко спадкоємниця давної венецийскої републики схоче безперечно піднести свої права певно не лиш до Альбанії і адрийского побережа на Балкані але також і до Константинополя. А хоч певно не устоїть ся при тих правах, то тим щирійше буде підпирати жаданя і права Чорногори, в котрій зможе знайти доброго союзника і котра крім того буде ще звязана і родинними звязя-

---

53)

Дїти капитана Ґранта.

Фантастично - наукова подорож Юлїя Верна

(Дальше).

XVIII.

Австралїйскі альпи.

Від полуднево-всхідної сторопи перетинала дорогу величезна запора. То був ланцух австралїйских Альп, немов великаньска кріпость, котрої нерівні мури тягнуть ся на просторі тисяч пятьсот анґлїйских миль і підпирають небо на висотї чотирох тисячів стіп.

З захмареного неба мало спливало на землю тепла, що передирало ся через густу покриву мраки. Отже теплота не була прикра, але подорож дуже тяжка по чим раз більше нерівнім ґрунтї. Тут і там здоймали ся горбки порослі зеленими ґумовими деревцями. Дальше вже висші гори творили перші великі щеблї Альп. Треба було заєдно поступати в гору; то видко було по напруженю волів, котрих ярмо скрипіло під опором тяжкого воза; они голосно сопіли і тяжко віддихали, а напружені жили на їх ногах трохи не попукали. Оси воза стогнали за кождим сильнїйшим ударом, помимо того, що Ертон був дуже зручним візником. Женщини досить весело, а бодай терпеливо зносили своє положенє.

Джон Менґлїс з двома моряками їхав яких сто кроків наперед, глядаючи найлекших і найбезпечнїйших до переїзду місць, бо віз мусів майже все пересувати ся поміж скали і вивози.

Дорога була тяжка, а часто і небезпечна. Нераз мусів Вільсон сокирою прорубувати перехід через густі корчі. Глинистий і вогкий ґрунт усував ся зпід ніг. Дорогу продовжали численні закрути, бо треба було обїздити високі скали, глубокі яри або трясaвиска. Тому подорожні були раді, що до вечера посунули ся наперед хоч о пів степеня. Розложено ся табором на ніч у стіп Альп при потоцї Кобурґ, на краю невеличкої долинки покритої корчами на чотири стопи високими, котрі розвеселювали око яснорожевою краскою свого листя.

— Будемо мати тяжкий перехід — сказав Ґленарван споглядаючи на ланцух гір, котрих зариси губили ся вже в вечірній темнотї. — Альпи! Сама назва велить догадувати ся всїх трудів подорожи.

— Якось дамо собі раду — відповів Паґанель. — Не гадайте собі, дорогий мильорде, що маємо переїхати цїлу Швайцарію. Австралїя правда має свої Піренеї, Альпи, Голубі гори як Европа і Америка, але то всьо мале. То лише тілько доказує, що уява ґеоґрафів не дуже плідна, або що їх язик дуже убогий в назви.

— Отже ті австралїйскі Альпи?... питала леді Єлена.

— То маленькі гори — відповів Паґанель. — Навіть не будемо знати, коли їх перейдемо.

— Говоріть лише о собі — сказав майор — Між нами єсть лиш один такий розсїяний чоловік, що може перейти ланцух гір не знаючи майже о тім.

— Розсїяний! — крикнув Паґанель. — Але я вже не є такий. Відкликую ся до сьвідоцтва пань. Від коли ми вступили на австралїйску землю, чи не додержав я обіцянки? Чи хоч раз був я розсїяний? Я-ж в тім часї не зробив ні одної дурниці.

— Нї одної, пане Паґанель — присьвідчила Мария Ґрант. — Ви тепер найповажнїйший з людий

— Надто поважний! — замітила леді Єлена усьміхаючись. — А однако з вашим розсїянєм було вам дуже до лиця.

— Отже — сказав Паґанель — коли вже не маю нїякої хиби, то буду чоловіком, як всї инші люди. Тому й надію ся, що леда хвилї можу зробити щось такого, з чого знов насьміє ся до волї.

На другий день, т. є. 9-го сїчня помимо найторжественнїйших запевнень ґеоґрафа розпочала подорожна дружина не без великих трудів свій перехід через Альпи. Треба було їти на осліп і запускати ся чим раз дальше в тїсні і глубокі парови, котрі вкінци могли довести до безвихідного місця.

Ертон був вже в немалім клопотї, коли на щастє, по цїлогодиннім тяжкім поході пока-

ми з пануючою в Римі династиєю. Оттак маленька Чорногора знайшла собі супружествами своїх княгинь сильну опору з двох сторін. А коли би ще прийшло до того, що і сербский король оженив би ся в Чорногорі то можна би таки сьміло сказати, що під прапором Чорногори сполучить ся колись цїлий сербский нарід.

Перегляд полїтичний.

Є. Вел. Цїсар приїде дня 24 с. м. з Ішль до Відня, а дня 25 (ві второк) прийме Монарх в торжественній авдиєнциї новоіменованого нунция архієп. Таліяні'го.

В Румунії роблять великі приготовленя на принятє Є. Вел. Цїсаря. Громада міста Букарешту визначила на ту цїль 100.000 франків. Подорожи сїй приписують в Румунії велике значінє.

З Атин доносять, що проводир ворохобників на Креті Вольондакіс видав приказ, щоби замість кретийского прапору уживати грецкий прапор, а всї прикази підписувати в імени „провізоричного правительства".

В італїяньских кругах парляментарних і двірских розійшла ся чутка, що король Гумберт думає вже в найблившім часї зложити корону і передати єї наслїдникови престола мабуть длятого, що глядить на справу африканьску зовсїм инакше як нарід і стоїть з ним в суперечности.

Новинки.

Львів дня 22 серпня 1896.

— **Іменованя.** Ц. к. краєва Рада шкільна на засїданях секцийних з дня 6 і 19 серпня с. р. іменувала між иншими слїдуючих учителїв в школах народних: Ольгу Скворжиньску молодшою учителькою 4-кл. школи в Стрию, Йос. Круковича управителем 2-кл. школи в Кристинополи, Ів. Шуховского молодшим учителем 4 кл. школи в Николаєві, Мих. Заяця учителем в Малнівскій Волі, Соф. Ремерівну учителькою в Бродах, Валер. Кукулку старшою учителькою 4-кл. школи в Тлустім, Юлїю Мозер учителькою в Кристинополи, Кар. Мокшицкого молодшим учителем 5-кл. школи в Перемишлянах, Ів. Щенсїцкевича молодшим учителем 6-кл. школи мужескої в Ярославі, Ів. Добровольского молодшим учителем 6-кл. школи мужескої в Теребовли, Володим. Дубравского старшим учителем 4-кл. школи в Замарстинові, Ів. Домбровского управителем 3-кл. школи в Семенівцї, Вікт. Урбаньску управителькою другої 4-кл. школи женьскої в Тернополи, Йос. Студиньску старшою учителькою женьскої школи в Тернополи, Кар. Романьску молодшою учителькою 4-кл. школи женьскої в Тернополи, Йос. Бінковского управителем 2-кл. школи в Кротошинї, Кам. Хованець молодшою учителькою 4-кл. в Тисьменици, Мих. Соколовского молодшим учителем 5-кл. школи мужескої в Калуши, Стан. Блявт старшою учителькою 5-кл. школи женьскої в Калуши, Єл. Найвіртівну молодшою учителькою 4-кл. школи в Радимнї.

— **В память 300-лїтної річниці берестейскої Унії** відбуде ся в Винниках коло Львова дня 5, 6, 7, 8 і 9 вересня с. р. місия духовна.

— **Огнї.** В Липици долїшній, рогатиньского повіта, згорів двір і двірскі забудованя, власність гр. Русоцких. Погоріло також все тогорічне збіже. Шкода, лише в части обезпечена, виносить звиж 30.000 зр. Причина огню доси не розслїджена, але заходить підозрінє, що огонь був імовірно підложений. — З Фраги, в повітї рогатиньскім пишуть: Дня 18 с. м. на самого Спаса о 4-тій годинї з полудня вибух в Фразї огонь в самій середині села коло церкви й приходства і знищив 8 господарств, з котрих тілько одно було обезпечене. Шкода дуже велика, майже все звезене збіже згоріло до тла. Причиною огню були дїти, що підпалили коноплї під шопою, аби спечи собі кукурузу. На ратунок прибула сторожа огнева з поблизького місточка Підкаменя і сикавка з сусїдного села Русятич. Кромі того місцева сторожа огнева визначила ся в гашеню огню і їй тілько треба завдячити, що церков і приходство не пійшли з димом; дім мешкальний пароха і стайня зачали вже горіти, але ще в час пригашено. — В четвер вечір вибух в Микитинцях під Станиславовом огонь і знищив дві загороди селяньскі разом з цїлорічним збором. За-для недостачі всяких хоч би найпростїйших приладів до гашеня, ратунок був неможливий. Воду ношено горшками, а цїлий ратунок обмежав ся на виставленю образів сьвятих. Будинки були обезпечені, але збіже нї; товар виратувано ще в час. Дивна річ, що з поблизької стациї зелїзничої Хриплина не вислано сикавки з помочию.

— **Страченє злочинця.** Передвчера — як доносять з Тернополя — приїхав там кат Зелїнгер з Відня з двома помічниками, а вчера о 6-ій годинї рано повісив в подвірю вязничнім Якова Сулиму, селянина з Калиівщини під Чортковом, котрий відсидївши кільканайцять лїт у вязници за убийство, вимордував по своїм повороті в родинні сторони в січни с. р. арендаря Шуцмана, єго жінку і двоє дїтий, а відтак підпалив коршму. Засуджений на смерть удавав ся до монаршої ласки, але не одержав помилуваня, бо вже за попереднє убийство був засуджений на смерть і Цїсар тоді єго помилував. Засуджений приймив передвчера вість о тім, що Цїсар не помилував єго цїлком байдужно, а потїхи релїгійної не хотїв приняти. З'їївши кілька яблок і студенець, ляг спокійно спати. Минуло вже більше як трийцять лїт від остатного виконаня кари смерти в Тернополи.

— **Страшна катастрофа** грозила в ночи з недїлї на понедїлок коло стациї Жучки під Чернівцями зелїзничому поїздови. Невислїджений доси злочинець підкопав шини і повитягав зпід них бальки. На щастє спостеріг се слуга зелїзничий і запобіг страшному нещастю. Сконстатовано, що коли би був наїхав на те місце який поїзд, катастрофа була би наступила з необчислимими наслїдками. Жандармерия пильно слїдить за виновником того наміреного злочину.

— **Затроєнє.** В Болехові дня 19 с. м. обходив гандляр коний Альтер Рот обряд обрізаня свого новонародженого сина і запросив на се торжество около 50 осіб свояків і знакомих. Коли по пирі скінчили гості їсти горох, почули майже всї заворот голови, 38 з них посинїло, а 5 упало непритомних на землю. Помимо скорої лїкарскої помочи один з гостий Пінкас Крепель помер по 3 годинах, а 34 осіб ще доси находить ся в небезпечности житя. Показало ся, що горох був затроєний чемерицею, котру день перед тим варено в тім самім горшку для коний.

— **Живцем загризений.** Зі Стоянова доносять, що 15 с. м. покусали свинї на пасовиску 16-лїтного хлопця так сильно, що він до кількох годин помер. Хлопець ратував порося, що упало до глубокої калужи і топуло. Порося квичало, коли єго хлопець виймав. На то збігли ся свинї з пасовиска і видячи, що порося квичить в руках хлопця, кинули ся на него. Покалїчили єму ноги, лице, відгризли ніс і щоку. Навіть кинули ся на старшого пастуха, коли прибіг з помочию, але той оборонив ся палицею.

— **Пригоди войскових воздухоплавцїв.** Старший поручник артилериї др. Іван Косминьский і поручник піонїрів Йосиф Мозлер пустили ся перед кількома днями з Відня бальоном в дорогу. В хвили, коли спускали ся о годинї 4-ій з полудня над місцевостию Токкерестур в Угорщині, вискочив Косминьский скоро з бальона, між тим як Мозлерови запутала ся нога в шнурах коша і повис у воздусї. Бальон в тій хвили став знов підносити ся до гори і волїк нещастного офіцира близько 300 кроків з головою на долину звішеною. На щастє удало ся бальон задержати і уратувати Мозлера, котрий з тої небезпечної пригоди вийшов лише з легким скалїченем. Оба офіцири удали ся відтак возом до Единбурґа, де прибули о годинї 8-ій вечером. Там устроїли офіцири обом подорожникам торжественне приняте.

зала ся при одній з гірских стежок лиха гостинниця.

— Справдї — відозвав ся Паґанель — сумніваю ся, щоби властитель тої коршми робив маєток в такім місци. На що она тут може придати ся?

— На то, щоби нам дати поясненя що-до дороги — відповів Ґленарван. — Вступім.

Ґленарван в товаристві Ертона війшов до гостинниці. Господар в Беш-Айн (така була вивіска над дверми) — був чоловік простий, поганий з лиця; видко було що любить горівку, а в своїй коршмі привик бачити самих лише скваттерів або пастухів.

Відповідав на питаня нерадо, але з тих відповідий міг Ертон дізнати ся, куди їхати. Ґленарван винагородив єго тую прислугу кількома коронами і вже мав вийти з гостинниці, коли нагле звернув єго очи на себе папір прилїплений на мурі.

То було оповіщенє кольонїяльної полїциї о збіґцях-злочинцях з Перс. Оно обіцювало 100 фунтів штерлїнґів нагороди тому, хто зловив би і видав їх провідника Бін Джуиса.

— Справдї — відозвав ся Ґленарван до кватирмайстра — того опришка здалось би повісити.

— А ще лїпше зловити єго! — відповів Ертон. — Сто фунтів то не аби який гріш! Я не дав би таких гроший за него.

— А що-до господаря в тій гостинници — додав Ґленарван — то я не вірив би єму помимо того оповіщеня.

— Анї я сказав Ертон.

Ґленарван з кватирмайстром вернули до воза. Звернено ся до того місця, в котрім перетинає ся дорога до Лекнов. Там був вузонький перехід, що провадив аж на вершок гори.

Вихід на гору був дуже прикрий. Нераз мусїли виплазити женщини з воза, а мужчини зсїдати з коний; треба було руками обертати колеса тяжкого воза і попихати єго наперед — задержувати ся дуже часто на небезпечних стрімких місцях, випрягати воли, підкладати що під колеса воза, котрий гнав ся в долину — і нераз мусїв Ертон уживати помочи коний, що вже й так ледве ноги волїкли за собою з великої утоми.

Чи то в наслїдок того безнастанного труду, чи то з иншої якої причини, досить, що того дня упав один кінь, але то так нагле, що ніхто того не міг надїяти ся. То був кінь Мільреді'ого.

Ертон оглянув простягнену на земли зьвірину і не міг порозуміти причини єго наглої смерти.

— Мусїв в собі щось обірвати — сказав Ґленарван.

— Певне — відповів Ертон.

— Бери мого коня, Мільреді — сказав льорд — я сяду на возї коло жінки.

Мільреді послухав. Мертвого коня полишено на жир крукам і подорожна дружина пустила ся дальше під гору.

Австралїйскі Альпи не широкі, їх підстава займає ледве вісїм анґлїйских миль. Отже коли перехід, який вибрав Ертон, вів просто на всхідний бік гір, то можна було надїяти ся, що за дві доби переїде ся ту високу запору. А дальше вже до самого моря, дорога буде легка і без ніяких перепон.

Дня 10-го січня дійшли подорожні до найвисшої точки переходу, що здіймала ся близько на два тисячі стіп. Були на отвертій полонинї, звідки розлягав ся дуже далекий вид. На північ миготїли спокійні води озера Омео, немов засїяні множеством водної птиці, а поза ними розлогі степи над Мурраєм. На полуднє простягали ся зеленіючі лани Джайпслєнду з землями богатими в золото і лїси. Там була ще природа панею своїх плодів, біґу своїх вод, великих нетиканих доси сокирою дерев, а невеличка громадка скваттерів, що там доси появила ся, не мала відваги з нею боротись. Здавало ся, що той ланцух Альп дїлив два різні краї, в котрих один аж доси задержав свою первістну дикість. Сонце заходило в ту пору, а послїдні єго промінї, що передирали ся через червоні облаки, оживляли краєвид в окрузї Муррай. Противно Джайпслєнд, схований за горами, губив ся в сумерку і можна би сказати, що передчасна піч прикрила тїнию цїлий той заальпейский кусень краю. Подорожні стоячи поміж тими двома краями так від себе відділеними, живо понимали ту суперечність і їх серця обгорнуло дивне зворушенє на вид тої землї майже незнаної, котру мали перебувати аж до самих границь провінциї Вікториї.

Переночували на тім самім версї, а на другий день стали досить скоро сходити в долину. Незвичайно сильний град зловив подорожних в дорозї, так що аж мусїли глядати

— **Цікаве для писателів.** Урядова Prager Ztg. доносить о такім ореченю віденьского суду торговельного. Одного тамошного писателя зафантовано за довги, при чім засеквестровано також єго бібліотеку, досить значної вартости. Писатель зарекурував против того і зажадав, щоби бібліотеку винято зпід секвестру, бо він потрібує' до удержаня житя. Віденьский торговельний суд прихилив ся до жаданя писателя і видав оречене, що бібліотеку писателя треба уважати немов за фаховий знаряд, отже з тої причини не вільно еї фантувати.

— **Помер** Володимир Ольшаньский, окінчений ґімназиист, в Старяві коло Перемишля, дня 19 с. м.

Господарство, промисл, торговля, ґіґієна і вихованє.

Добрі ради.

Складайте гроші і віддавайте їх до каси ощадности!

Будучність рільної господарки. Секретар рільництва Сполучених Держав північної Америки, Мортон, висказав в своїм річнім справозданю такі гадки о будучности рільної господарки, що треба лиш там, де він говорить до фермерів і о фермерах поставити замість слова „фермер“ — „господар“, а можна то само сказати і до наших господарів. Змінимо отже то слово і повторимо єго гадки: Коли господар хоче мати успіх з своеї господарки, то мусить розвідати, котрі артикули мають найбільший покуп і після того уладити собі своє господарство. Хто буде мати на продаж щось найлїпшого і найдешевшого, той знайде охотних закупників. Успіх господаря буде в будучности більше підносити вироблене, як праця рук. З того виходить конечність, щоби всї ті, що хотять з хісном орати і сїяти основно до того підучили ся. Сьвітові торги дістануть ся наконець в руки тих, котрі будуть уміти як найдешевше роздобувати збіже і мясо, городовину і садовину, і длятого будуть могли як найдешевше продавати. — Коли-ж Мортон говорить так до американьских фермерів, то о скілько важнїйша то річ для наших господарів. Американьский фермер, — то не наш па скрізь темний, сїльский господар. Американьскі фермери не лиш уміють читати і писати, то люди таки добре образовані, а мимо того каже їм Мортон, що они мусять основно підучити ся, коли хотять з хісном орати і сїяти. Нехайже то собі добре запамятають наші господарі. В теперішних часах сама робота тут що раз менше значить, бо на еї місце приходить робота машин. За то мусить господар працювати більше головою, а хто не уміє головою працювати, то хоч би спрацював собі руки і по самі лікті, не дасть собі ради.

— Тo не мала штука складати гроші; еї не кождий потрафить і треба завчасу учити ся, хто хоче вивчити ся тої штуки. Передовсїм коли хтось хоче складати гроші, мусить уміти їх робити. Хто не уміє добре робити грошиій, той і трудно научить ся їх складати, хоч би лиш з тої самої причини, що не буде мати, що складати. Але складанє гроша має то до себе, що учить і робити гроші. Длятого хоч хтось і не конче добре уміє робити гроші, то коли бере ся складати ті, що бодай яко тако зробить, научить ся їх лїпше робити. Хто хоче складати гроші мусить мати передовсїм сильну волю до того: коли раз постановить собі складати, то повинен того точно і сильно держати ся; відложений гріш мусить уважати так, як би єго не мав. В перших початках складанє іде досить трудно: що чоловік відложить, то знов возьме, або таки зовсїм забуває відкладати. Складанє гроша єсть навичкою, до котрої треба привикнути, она стає тим сильнїйшою, чим частїйше чоловік складає. А чим частїйше чоловік складає, бере єго охота до тогoтим більше шукає він собі способів, якими би собі гроший роздобути, значить ся, учить ся,заразом робити гроші. Хто хоче складати гроші повинен собі насамперед сильно постановити, що буде складати. В перших початках нехай не зачинає від більших сум, бо тогди прийде часто в таке положенє, що буде мусїв нарушити відложені гроші. Нехай відкладає лиш тілько, щоби без них міг на певно обійти ся, але нехай за то відкладає часто. Хто нинї відложить н пр. 5 кр., той може майже на певно сказати собі, що завтра без них обійде ся, а завтра нехай зробить так само, як зробив нинї. Пять крейцарів на день робить вже на тиждень 30 до 35 кр., на місяць 1 зр. 50 кр. до 1 зр. 55 кр., а на рік 18 зр. до 18 зр. 60 кр. Таку суму може зложити собі навіть звичайний зарібник. По містах і місточках, або й по селах, де єсть почта, можна дуже вигідно відкладати крейцарами в той спосіб, що купує ся почтові марки і наліплює ся їх на карти почтової каси ощадности. Що вечера треба собі обчислити, кілько гроший видало ся через день і на що; може видало ся на щось такого, без чого можна було обійти ся і заощадити собі гріш. Треба собі уложити видаток на слїдуючий день і вирахувати так, щоби можна щось відложити. Хто орудує більшими грішми, нехай на кождий день, або тиждень чи місяць визначить собі наперед кілько має видати ся і нехай старає ся не переступити раз визначеної суми; нехай скаже собі: тілько а тілько на домашний обхід, тілько а тілько на инші видатки, а проче нехай відложить. Хто має довги або якісь инші видатки платні аж по якімсь довгім часї, нехай на то відкладає окремо, а окремо на чистий маєток готовими грішми. Нехай при кождій вкладцї ощадности обраховує собі, о скілько збільшає ся відложений гріш, а зменшають ся довги; то буде єго тїшити і додавати охоти до дальшої ощадности. Господар нехай складає окремо із свого, а господиня із свого господарства, а що місяця нехай порівнають, котре із них більше зложило; тим будуть взаїмно заохочувати себе до дальшої ощадности. Впрочім кождий на свій лад мусить учити ся складати гроші, але найважнїйша річ в тім, щоби складати як найчастїйше.

— Роженки, знаменитий а дешевий присмак зі сливок може зробити собі кожда господиня для домашного ужитку в той спосіб: Вибирає ся що найкрасші доспілі сливки, розлупує ся їх, але так, щоби половички держали ся з собою, насипає ся до середини дрібно посїканих лїскових оріхів або кмину, стулює ся сливки назад і силяє ся їх на житні стебла або на тоненькі шпички з дерева, кладе ся на миски або на лїски і всуває ся в горячу піч. По якімсь часї виймає ся, щоби не відразу схли, бо дуже поморщать ся, а відтак всуває ся їх ще другий і третий раз в піч день за днем, щоби добре висхли, і пряче ся їх в сухім місци на зиму.

— Як затамувати кров. На селї приходить ся не раз, що треба чи собі, чи другому, чи худобинї затамувати кров з рани. Дуже часто уживають до того паутини або губки. Одно і друге єсть шкідливе; особливо шкідливе єсть тамованє крови паутиною, бо в нїй часто єсть всїляка нечистота, котра відтак дістає ся до рани і рана від того відтак ще лиш ятрить ся і гниє. В такім случаю єсть дуже добре спалити кусень полотна, бавовни або прядива з лену або конопель і попелом з того засипати рану. На ранї зробить ся від него шкаралупка і кров затамує ся. Але попіл мусить бути за кождий раз сьвіжо палений.

ТЕЛЕГРАМИ.

Константинополь 22 серпня. Сесию кретийского сойму продовжено ще на 14 днів. Амбасадори приказали консулям впливати на то, щоби межи Ціхні-пашою а кретийскими послами не прийшло до роздору.

Атини 22 серпня. Турецкі войска на Кретї опускають позиції Кісамо, Лясїті і Мірабелльо і концентрують ся в укріплених місцевостях.

Рим 22 серпня. Водна труба наробила страшної шкоди в провінциї Масса-Каррара. — Правительство поручило знову ґен. Валлєсови яко свому повномочникови розпочати переговори з королем Менеликом в справі виданя італїяньских плїнників і зробити з ним угоду, рівно користну як для Італії так і для Абесинії.

Мадрид 22 серпня. З Танґеру наспіла вість, що Марокко відкрито заговір против тамошного султана, маючий на цїли скинене єго з престола. Кількох високих достойників єсть скомпромітованих тим заговором. В цїлій державі настав розлад.

Каиро 22 серпня. Похід против дервішів посуне ся 5 вересня дальше і мабуть з початком жовтня дійде аж до Донґолї

За редакцию відповідає: **Адам Кроховецкий.**

охорони під скалами. То не були звичайні зерна граду, але цїлі кусні леду, великі як кулак, що падали з хмар з такою силою немов би їх хто викидав з проци. Віз подіравило в кількох місцях, а певне що й не кождий дах видержав би тягар тих ледів, бо падали з такою силою, що деякі кусні аж вбивали ся в дерева. Треба було ждати аж буря перейде, бо небезпечно було їхати. То тревало майже годину — почім подорожні зійшли знов на стрімкі стали, ховзкі ще від останків топнїючого леду.

Під вечер подіравлений віз, скрипливий, але ще сильний спускав ся з послїдних стоків Альп на рівнину Джайпсленду. По такім щасливім переході Альп розбито шатра на нічний випочинок.

Дня 12 сїчня скоро сьвіт пущено ся з новими силами в дальшу дорогу. Всїм пильно вже було стати чим скорше над берегом Тихого океана в тім місци, де розбив ся корабель *Британнія*. Лише там можна було надіяти ся, що найдуть ся певнїйші слїди капітана Ґранта; тому то Ертон налягав на льорда Ґленарвана, щоби виправив до *Дункана* приказ: приїздити на всхідне побереже, щоби подорожні, скоро там опинять ся, мали всї можливі средства до дальших глядань. Після єго гадки треба було користати з дороги, що вела з Лекнов до Мельбурн, бо пізнїйше тяжко буде найти безпосередну комунікацию зі столицею.

Здавало ся, що треба слухати ради кватирмайстра. Паґанель годив ся на неї цїлковито; він також гадав, що корабель в подібних пригодах може придати ся і що коли помине ся дорогу з Лекнов то не буде можна потому найти нагоди, аби переслати письмо до Мельбурн.

Ґленарван не міг рішити ся і вже може був би вислав письмо, за котрим Ертон так горячо промавляв, коли би не був опер ся тому майор. Він доказував, що виправі була конче потрібна присутність Ертона, що коли наближать ся до побережа, то край буде єму лїпше знаний, що коли би случайно наткнули ся на слїди капітана Ґранта, то кватирмайстер лїпше як хто небудь зумів би з них скористати, що вкінци лише він один може показати, де розбив ся корабель *Британнія*.

З тих причин Мек-Небс наставав, щоби подорож вести дальше і не зміняти первістних намірів. Джон Менґлїс був тої самої гадки і сильно підпирав майора. Молодий капітан зробив навіть замітку, що прикази льорда лекше дійдуть до *Дункана*, коли їх вишле ся з заливу Твофольд, як через післанця, котрий буде мусїв перебігти двіста миль цїлком диким краєм.

Їх гадки переважили. Отже постановлено не робити нїчого аж по приїздї до заливу Твофольд. Майор не спускав ока з Ертона, котрий, як єму здавало ся, був дуже невдоволений. Але Мек-Небс не говорив нїчого і як звичайно задержав при собі всї свої замітки і спостереженя.

(Дальше буде).

З друкарнї В. Лозиньского під зарядом В. І. Вебера.